

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIZIE

Nr. APD – 70
din 17.12.2015

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h) și art. 93 alin. (5) ale Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Hotărârii Parlamentului nr. 179 din 12.07.2013 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, precum și Hotărârii Parlamentului nr. 220 din 27.09.2013 privind numirea în funcție a unui membru al Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (în continuare ANPC) nr. 50 din 21.11.2010, observațiile făcute de părți asupra raportului de investigație și materialele acumulate în cadrul investigației,

A CONSTATAT:

Prin Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr. 50 din 21.11.2010 a fost inițiat controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la protecția concurenței în cadrul activității agenților transportatori din Republica Moldova cu destinația Republica Cehă.

Scopul exercitării controlului de stat constituie elucidarea faptului existenței sau inexistenței unei constrângeri prin tarif a concurenților (agenții transportatori) care activează pe rutele internaționale regulate cu destinația Republica Cehă.

I. Părțile implicate:

S.R.L. „Eldomar” (IDNO 100260000456) – este agent transportator care a activat în domeniul transportului auto internațional de călători și mărfuri în baza

licenței AMMII nr. 016516 din anul 2005 până în februarie 2010, în comun cu [...] și a deservit ruta regulată internațională de pasageri Chișinău 14:00 - Praga 14:00.

S.R.L. „Moldtranstur” (IDNO 1002600001235) – este agent transportator care în perioada examinată a activat în bază licenței seria AMMII nr. 023312 eliberată la 13.10.2003, prelungită până la 13.10.2013. S.R.L. „Moldtranstur” a fost succesorul de drepturi și obligații a S.R.L. „Auto-Business”, ca urmare a reorganizării prin absorbție din 08.09.2008.

Conform Ordinului Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor nr. 225 din 30.09.2008 „Cu privire la reorganizarea întreprinderii și operarea modificărilor respective în rețeaua rutelor regulate de călători”, rutele regulate care au fost deservite de S.R.L. „Auto-Business”, inclusiv și ruta Chișinău – Karlovy Vary, sunt deservite de către S.R.L. „Moldtranstur”, care este succesor de drepturi și obligații al acesteia (scrisoarea I.P. „ANTA” nr. 08/2-1-3241 din 15.11.2010).

În acest context, prin scrisoarea nr. 459 din data de 29.12.2010, S.R.L. „Moldtranstur” a informat ANPC despre faptul că, cu toate că a preluat ruta Chișinău – Karlovy Vary, în perioada anilor 2009-2010 ruta nu a fost deservită, din motivul că până la acel moment nu au fost obținute autorizațiile (cehe, poloneze și ucrainene) necesare pentru a începe procesul de deservire al rutei date.

Ulterior, S.R.L. „Moldtranstur” prin scrisoarea nr. 101 din 27.03.2012, a comunicat ANPC că nu a avut posibilitatea de a deservi ruta regulată Chișinău - Karlovy Vary, inclusiv și în 2011, din motiv că partenerul ceh [...] nu a asigurat condițiile de deservire a rutei în Republica Cehă. De asemenea, S.R.L. „Moldtranstur” a informat ANPC despre faptul că a depus în adresa MTID cererea de prelungire a autorizației pentru ruta nominalizată fără paritatea transportatorului ceh.

Totodată, prin scrisoarea nr. 153 din 08.02.2011, S.C. „Gara Nord” S.A. a informat ANPC că, în perioada 30.09.2008 - 05.03.2009, ruta Chișinău - Karlovy Vary a fost deservită de către S.R.L. „Auto-Business”.

În același timp, prin scrisoarea nr. 02/5-1257 din 09.07.2009, I.P.„ANTA” menționează că a examinat adresarea S.R.L. „Eldomar” cu privire la activitatea ilegală a S.R.L. „Moldtranstur” pe ruta Chișinău – Karlovy Vary și a stabilit că aceasta a fost suspendată din 05.03.2009 în legătură cu perfectarea documentelor respective de către S.R.L. „Moldtranstur”.

Prin urmare, ținând cont de faptul că S.R.L. „Auto-Business” a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice în legătură cu reorganizarea prin absorbție de către S.R.L. „Moldtranstur”, reiese că în perioada 30.09.2008 - 05.03.2009 ruta Chișinău - Karlovy Vary a fost deservită de către S.R.L. „Moldtranstur” în lipsa

actelor și S.C. „Gara Nord” S.A. nu a fost informată despre modificările operate în rețeaua rutelor regulate de călători.

Ulterior, la data de 18.10.2013, S.R.L. „Moldtranstur” a informat Consiliul Concurenței prin scrisoarea nr. 543 că MTID, prin ordinul nr. 209 din data de 23.08.2013, a retras S.R.L. „Moldtranstur” dreptul de deservire a rutei Chișinău - Karlovy Vary.

S.R.L. „Ledianta-Tur” (IDNO 1002601001221) – este agent transportator care a deservit ruta regulată de pasageri Chișinău - Praga până în martie 2012 (prin Ordinul MTID nr. 69 din 14.03.2012 a fost retras dreptul de deservire a rutelor Chișinău 08:00 – Praga 13:00 și Chișinău 12:00 – Praga 12:00 și rutele se consideră închise), activând în baza licenței seria A MMII nr. 029651 eliberată la 08.09.2008, valabilă până la 08.09.2013 și a Permisului de activitate pe rută nr. 201570 din 08.09.2012, regim de deservire a rutei fiind: luni, miercuri, joi, vineri, sâmbătă, duminică (scrisoarea cu numărul de intrare a ANPC 569 din 16.05.2012). Conform informației prezentate de către I.P. „ANTA” (scrisoarea nr. 08/3-1-685 din 15.03.2013) S.R.L. „Ledianta-Tur” dispune de permise de activitate (nr. 202662, 202663, 202664 din 26.02.2013, valabile până la 08.09.2013) pe ruta Chișinău 11:30 – Liberec 07:00 (vama Lipcani) care sunt în proces de lucru.

S.R.L. „Ednateric-Trans” (IDNO 1008602006270) – este agent transportator care deservește ruta internațională de pasageri Chișinău - Pilsen la paritate cu transportatorul ceh [...], activând în baza licenței seria AMMII nr. 031509, eliberată la 22.07.2009 valabilă până la 06.05.2014 și a Permiselor de activitate pe rută nr. 201426 din 11.09.2009, valabilă până la 06.05.2014, nr. 201432 din 22.09.2009, valabil până la 06.05.2014 și nr. 201444 din 09.10.2009, valabil până la 06.05.2014.

S.R.L. „Dac-Trans-Service” (IDNO 1003600087586) – este agent transportator care deservește ruta internațională de pasageri Chișinău – Praga la paritate cu transportatorul ceh [...], activând în baza licenței seria A MMII nr. 040511, eliberată la 24.09.2007, valabilă până la 24.09.2012, prelungită până la 24.09.2017 și a Permisului de activitate pe rută nr. 200995, eliberat la 08.04.2008, valabil până la 24.09.2012. Potrivit informației prezentate de către I.P. „ANTA” (scrisoarea nr. 08/3-1-685 din 15.03.2013) S.R.L. „Dac-Trans-Service” efectuează ruta Chișinău 10:00 – Praga 11:30 (vama Leușeni) în baza permiselor de activitate pe rută nr. 202594, 202595, 202596, 202597 din 02.01.2013, valabile până la 27.07.2017.

Astfel, se constată faptul că, în majoritatea cazurilor, agenții transportatori din Republica Moldova activează în paritate cu agenți transportatori cehi. În acest sens,

prin scrisoarea nr. 703 din 07.10.2013, S.C. „Gara Nord” S.A. a comunicat că, în perioada 2009-2013, a fost încheiat doar un singur contract de colaborare cu agentul transportator ceh [...] pentru anul 2011. De asemenea, prin scrisoarea nr. 1124 din 10.10.2013, Î.S. „Gările și Stațiile Auto” a comunicat că a semnat contracte de colaborare cu [...] - pentru anii 2009, 2010 și 2012, [...] - pentru anul 2010 și [...] pentru anul 2009.

II. Piața relevantă: piața relevantă a produsului și piața geografică relevantă.

Piața relevantă a produsului

În conformitate cu art. 4 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, piața relevantă a produsului cuprinde toate produsele considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, datorită caracteristicilor fizice, funcționale și a prețului.

- **S.R.L. „Eldomar”** a deservit până la data de **17.03.2010** ruta regulată de pasageri Chișinău – Praga, care are următorul traseu: Chișinău - Olomouc – Brno – Praga.
- **S.R.L. „Moldtranstur”** a deservit în perioada 30.09.2008 - 05.03.2009 ruta regulată de pasageri Chișinău (09:00) - Karlovy Vary (19:50), cu traseul Chișinău - Bălți – Edineț – Briceni – Lipcani - Ostrava - Olomouc - Brno - Iglova – Praga - Pilsen – Karlovy Vary, având următorul regim de deservire: din Chișinău: miercuri, joi, vineri sâmbătă, din Karlovy Vary: vineri, sâmbătă, duminică, luni.
- **S.R.L. „Ledianta-Tur”** a deservit până în martie 2012 rutele regulate de pasageri Chișinău 08:00 – Praga 13:00 și Chișinău 12:00 – Praga 12:00 care au următorul traseu Chișinău GA Sud – Chișinău GA Nord – Orhei – Bălți – Râșcani – Brno – Praga. Regimul de deservire rutei este: luni, miercuri, joi, vineri, sâmbătă, duminică.
- **S.R.L. „Ednateric-Trans”** – deservește ruta regulată de pasageri Chișinău (09:30) – Pilsen (9:00), care are următorul traseu: Chișinău Gara Nord - Bălți – Brno – Praga – Pilsen. Regimul de deservire al rutei este zilnic la paritate cu transportatorul ceh.
- **S.R.L. „Dac-Trans-Service”** - deservește ruta regulată de pasageri Chișinău (10:00) – Praga (11:30), care are următorul traseu: Chișinău GA Sud – Brno – Praga. Regimul de deservire al rutei din Chișinău este miercuri, joi și sâmbătă.

Ținând cont de analiza rutelor sus-menționate, se constată următoarele:

- Rutele deservite de către S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service” au destinație (punct final) comună - Praga, pe când rutele deservite de **S.R.L. „Ednateric-Trans” și S.R.L. „Moldtranstur” au destinații deferite:** Pilsen și respectiv Karlovy Vary.
- Rutele au trasee diferite, după cum urmează: 1) Chișinău - Olomouc – Brno – Praga; 2) Chișinău - Bălți – Edineț – Briceni – Lipcani - Ostrava - Olomouc - Brno - Iglova – Praga - Pilsen – Karlovy Vary; 3) Chișinău GA Sud – Chișinău GA Nord – Orhei – Bălți – Râșcani – Brno – Praga; 4) Chișinău Gara Nord - Bălți – Brno – Praga – Pilsen; 5) Chișinău GA Sud – Brno – Praga.
- Rutele date au puncte de oprire comune: Chișinău, Brno și Praga, însă distanța este diferită. Astfel, distanța de la Chișinău până la Brno în cadrul rutei Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Lediana-Tur”, este de 1478 km, în cadrul rutei Chișinău - Karlovy Vary, deservită de S.R.L. „Moldtranstur”, este de 1305 km, în cadrul rutei Chișinău - Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans”, este de 1589 km și în cadrul rutei Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service”, este de 1505 km; distanța de la Chișinău până la Praga în cadrul rutei Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Lediana-Tur”, este de 1686 km, în cadrul rutei Chișinău - Karlovy Vary, deservită de S.R.L. „Moldtranstur” este de 1535 km, în cadrul rutei Chișinău – Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans”, este de 1797 km și în cadrul rutei Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service”, este de 1713 km.
- Rutele deservite de către S.R.L. „Ednateric-Trans” și S.R.L. „Moldtranstur” pe lângă punctele de oprire comune sus menționate mai au ca punct de oprire comun și localitatea Pilsen, însă distanța diferă. Astfel, distanța de la Chișinău până la Pilsen, în cadru rutei Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Ednateric - Trans”, este de 1897 km, pe când în cadrul rutei Chișinău – Karlovy Vary, deservită de S.R.L. „Moldtranstur”, este de 1635 km.
- Traseul rutei deservită de către S.R.L. „Moldtranstur” are și puncte de oprire care nu corespund cu traseele rutelor deservite de S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Ednateric-Trans”: Ostrava, Iglova și Karlovy Vary. În același timp, traseele rutei deservite de S.R.L. „Ednateric-Trans” și S.R.L. „Moldtranstur” mai au un punct de oprire care nu corespunde cu traseele rutelor deservite de către S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service” – Pilsen.
- Traseul rutei Chișinău (09:00) - Karlovy Vary (19:50) deservită de către S.R.L. „Moldtranstur” include localitățile Ostrava, Iglova și Karlovy Vary. Prin urmare, cerințele populației din localitățile Ostrava, Iglova și Karlovy Vary sau cerințele

populației care au ca destinație localitățile Ostrava, Iglova și Karlovy Vary nu pot fi satisfăcute de către S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Lediana-Tur”, S.R.L. „Ednateric-Trans” și S.R.L. „Dac-Trans-Service”, deoarece traseele acestora nu includ localitățile date.

- Traseul rutei Chișinău (09:00) - Karlovy Vary (19:50), deservită de către S.R.L. „Moldtranstur”, precum și traseul rutei Chișinău (09:30) – Pilsen (9:00) deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans”, includ localitatea Pilsen. Astfel, cerințele populației din localitatea Pilsen sau cerințele populației care au ca destinație localitatea dată nu pot fi satisfăcute de S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service”, deoarece traseul acestora nu include localitatea dată.

Prin urmare, în perioada 30.09.2008 - 05.03.2009 rutele: Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Eldomar”, Chișinău - Karlovy Vary, deservită de S.R.L. „Moldtranstur”, Chișinău– Praga, deservită de S.R.L. „Lediana-Tur”, Chișinău – Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans” și Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service”, au concurat în localitățile Brno și Praga, însă, pe segmentele unde acestea nu se intersectează, rutele date nu sunt substituibile.

În perioada 05.03.2009 – 17.03.2010 au concurat în localitățile Brno și Praga doar rutele Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Eldomar”, Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Lediana-Tur”, Chișinău – Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans” și Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service”.

În perioada 17.03.2010 – martie 2012 au concurat în localitățile Brno și Praga rutele Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Lediana-Tur”, Chișinău – Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans” și Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service”.

În perioada martie 2012 – februarie 2013 au concurat în localitățile Brno și Praga rutele Chișinău – Praga, deservită de S.R.L. „Dac-Trans-Service” și Chișinău – Pilsen, deservită de S.R.L. „Ednateric-Trans” .

Dat fiind faptul că întreprinderile S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Moldtranstur”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service” deservește rute internaționale regulate cu destinația Republica Cehă, precum și de faptul că rutele deservite de către aceștia au ca punct de staționare/final localitatea Praga, în sensul prezentei investigații piața relevantă a produsului se definește ca fiind *piața prestării serviciilor de transport auto de călători cu destinația Republica Cehă în localitatea Praga pe rute regulate*.

Piața geografică relevantă

Conform art. 4 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, piață geografică relevantă reprezintă o zonă în care întreprinderile sunt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil.

Astfel, piața relevantă geografică aferentă pieței produsului de mai sus este determinată de acoperirea geografică a permiselor de activitate pe rute a S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Moldtranstur”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, S.R.L. „Ledianta-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service”.

Prin urmare, în sensul prezentei investigații, ***pieța relevantă*** se definește ca *pieța prestării serviciilor de transport auto de călători cu destinația Republica Cehă în localitatea Praga pe rute regulate conform permiselor de activitate pe rute a S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Moldtranstur”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, S.R.L. „Ledianta-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service”.*

Poziția dominantă

Potrivit art. 2 al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, care era în vigoare în perioada supusă examinării, *situația dominantă pe piață* reprezintă situația exclusivă a agentului economic pe piața de mărfuri, care îi dă acestuia, singur sau împreună cu alți agenți economici, posibilitatea de a exercita influență decisivă asupra condițiilor generale de circulație a mărfii pe piața respectivă sau de a împiedica accesul pe piață unor alți agenți economici.

În baza informațiilor prezentate de: S.R.L. „Ledianta-Tur” prin scrisoarea cu numărul de intrare al ANPC 569 din 16.05.2012, Serviciul Vamal al Republicii Moldova prin scrisoarea cu numărul de intrare al ANPC 1029 din 12.09.2012 cu referire la numărul de pasageri transportați de S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Dac-Trans-Service” prin scrisoarea cu numărul de intrare al Consiliului Concurenței 23 din 22.11.2012, S.R.L. „Ednateric-Trans” prin scrisoarea cu numărul de intrare al ANPC 469 din 20.04.2012, precum și a informațiilor prezentate de Departamentul Poliției de Frontieră prin scrisoarea nr. 35/7-1-5265 din 06.12.2013, cu privire la numărul de pasageri transportați de transportatorii cehi (Orlan, Rega&R, Katev Travel & Commercial) au fost calculate cotele de piață ale transportatorilor, care sunt reflectate în Tabelul 1.

*Evoluția cotelor de piață potrivit datelor prezentate de agenții transportatori
[...]*

Sursa: Scrisorile de la S.R.L. „Ledianta-Tur”, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Dac-Trans-Service”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne

Din informația redată în Tabelul 1 se constată că în anul 2011 numărul total de bilete comercializate de către transportatori a constituit [...], ceea ce reprezintă o creștere de aproape 2 ori în comparație cu anul 2009. În același timp, se observă o schimbare a structurii pieței. Astfel, întreprinderea S.R.L. „Ednateric-Trans” și-a mărit cota de piață de la [...] în anul 2009 până la [...] în anul 2010 și până la [...] în anul 2011 în detrimentul celorlalte 2 întreprinderi de pe piață: S.R.L. „Ledianta-Tur”, înregistrând un declin de la [...] a cotei de piață deținute în 2009 până la [...] în 2011, iar S.R.L. „Eldomar”, deținând o cotă de piață în 2009 de [...], părăsește piața în anul 2011.

Figura 1

*Evoluția cotelor de piață potrivit datelor prezentate de agenții transportatori
[...]*

Sursa: Scrisorile de la S.R.L. „Ledianta-Tur”, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Dac-Trans-Service”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne

Prin urmare, din informația redată în Figura 1 se constată că întreprinderea S.R.L. „Ednateric-Trans” și-a mărit cota de piață de la [...] în anul 2009 până la [...] în anul 2010 și până la [...] în anul 2011 în detrimentul celorlalte întreprinderi de pe piață.

În scopul verificării veridicității informației prezentate de către agenții transportatori, Consiliul Concurenței a solicitat de la Departamentul Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne date privind numărul de pasageri transportați cu unitățile de transport ale agenților transportatori vizați de prezenta investigație. De asemenea au fost solicitate informații privind numărul de pasageri transportați cu unitățile de transport ale agenților transportatori cehi.

În acest sens, Departamentul Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne, prin scrisorile nr. 35/22-1445 din 04.04.2013 și nr. 35/7-1-5265 din 06.12.2013, a prezentat informația solicitată, care a fost sistematizată și redată în Tabelul 2.

Tabelul 2

*Evoluția cotelor de piață potrivit datelor Departamentului Poliției de Frontieră
[...]*

Sursa: Scrisorile Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne nr. 35/22-1445 din 04.04.2013 și nr. 35/7-1-5265 din 06.12.2013,

Din informația redată în Tabelul 2 se constată că în anul 2011 numărul total de bilete comercializate de către transportatori a constituit [...]. În același timp, se observă o schimbare a structurii pieței. Astfel, întreprinderea S.R.L. „Ednateric-Trans” și-a mărit cota de piață de la [...] în anul 2009 până la [...] în anul 2010 și până la [...] în anul 2011, în detrimentul celorlalte 2 întreprinderi de pe piață: S.R.L. „Ledianta-Tur”, înregistrând un declin de la [...] a cotei de piață deținute în 2009 până la [...] în 2011, iar S.R.L. „Eldomar”, deținând o cotă de piață în 2009 de [...], în anul 2011 deținea o cotă de [...].

Evoluția cotelor de piață conform datelor Departamentului Poliției de Frontieră este redată în Figura 2.

Figura 2

*Evoluția cotelor de piață potrivit datelor Departamentul Poliției de Frontieră
[...]*

Sursa: Scrisorile Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne nr. 35/22-1445 din 04.04.2013 și nr. 35/7-1-5265 din 06.12.2013

Din informația redată în Figura 2 se constată că întreprinderea S.R.L. „Ednateric-Trans” și-a mărit cota de piață de la [...] în anul 2009 până la [...] în anul 2010 și până la [...] în anul 2011.

Tabelul 3

Decalajul numărului de pasageri

[...]

Sursa: Scrisorile de la S.R.L. „Ledianta-Tur”, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Dac-Trans-Service”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, Departamentului Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne

Din informația redată în Tabelul 3 se constată că informația prezentată de către agenții transportatori și cea prezentată de către Departamentul Poliției de Frontieră diferă.

La solicitarea Consiliului Concurenței de a argumenta decalajul numărului de călători, agenții transportatori au comunicat următoarele:

S.R.L. „Ednateric-Trans”, prin scrisoarea nr. 481 din 22.05.2013, a informat Consiliul Concurenței precum că a fost comisă o eroare pentru anul 2009. De facto, au fost transportați [...] pasageri și S.R.L. „Ednateric-Trans” a prezentat doar biletele vândute din oficiu. Datele de la Poliția de Frontieră a MAI pentru anul 2009 sunt greșite, întrucât transportul de pasageri de către S.R.L. „Ednateric-Trans” către Cehia a început la data de 18.09.2009 și prin urmare este imposibil în 3 luni și jumătate de transportat [...] pasageri, media lunară fiind de [...] de pasageri. Pentru anul 2011, numărul de călători prezentat de către Poliția de Frontieră e cu [...] de călători mai

puțin de cât au fost transportați în realitate.

Cu referire la argumentările S.R.L. „Ednateric-Trans”, Consiliul Concurenței menționează faptul că, potrivit informațiilor prezentate de către Poliția de Frontieră, S.R.L. „Ednateric-Trans” a transportat pasageri începând cu data de:

- 08.01.2009 cu mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare [...];
- 22.05.2009 cu mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare [...];
- 18.07.2009 cu mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare [...];
- 02.07.2009 cu mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare [...].

La fel, este de menționat faptul că S.R.L. „Ednateric-Trans”, în perioada 08.01.2009 - 29.12.2009, a transportat pasageri cu mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare [...] cu regularitate, având înregistrate 36 de ieșiri din țară în ziua de vineri și 12 – joi, excepție făcând 1 ieșire în ziua de miercuri și câte 2 ieșiri în zilele de luni și sâmbătă, circa 4 ieșiri pe lună.

S.R.L. „Dac-Trans-Service”, prin scrisoarea nr. 83 din 22.05.2013, a comunicat faptul că numărul de călători prezentat de către companie este acumulat din listele de îmbarcare a pasagerilor, foile de parcurs și borderourile de evidență a билетelor a rutei internaționale de pasageri Chișinău-Praga. Totodată, S.R.L. „Dac-Trans-Service” a informat Consiliul Concurenței despre faptul că în perioada 26.03.2012 până la 04.04.2012 aceasta a fost controlată de către Inspectoratul Fiscal de Stat, în urma cărora au fost verificați anii 2009-2011. Cazul decalajului numărului de călători transportați pe ruta internațională regulată Chișinău – Praga a fost indicat în actul controlului nr. 5 – 654797 din 04.04.2012 a Inspectoratului Fiscal de Stat și recalculat venitul obținut de întreprindere în perioadele fiscale ale anilor 2009 – 2011 (Tabelul 4).

Tabelul 4

*Numărul de pasageri neincluși în borderourile de bilete
[...]*

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Dac-Trans-Service” nr. 83 din 22.05.2013

Dacă adunăm datele prezentate de Inspectoratul Fiscal de Stat în urma efectuării controlului fiscal din data de 04.04.2012 cu datele prezentate de S.R.L. „Dac-Trans-Service” se obțin rezultatele prezentate în Tabelul 5.

Tabelul 5

*Nr. total de pasageri transportați S.R.L. „Dac-Trans-Service”
[...]*

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Dac-Trans-Service” nr. 83 din 22.05.2013 și scrisoarea S.R.L. „Dac-Trans-Service” nr. 165 din 15.11.2012

Analizând informația din tabelul de mai sus este de menționat faptul că numărul total de pasageri din Tabelul 5 și numărul de pasageri prezentat de către Poliția de Frontieră a Ministerului Afacerilor de Interne al Republicii Moldova este total diferit (Tabelul 2). Datele prezentate de Poliția de Frontieră a Ministerului Afacerilor de Interne al Republicii Moldova în anul 2009 înregistrează un număr de [...] de pasageri, în comparație cu numărul de [...] de pasageri prezentat de către S.R.L. „Dac-Trans-Service”, ceea ce reprezintă un număr mai mare cu [...] de pasageri. Un decalaj mare și inexplicabil se observă în anul 2010, și anume numărul de pasageri prezentat de S.R.L. „Dac-Trans-Service” este de circa 11 ori mai mare în comparație cu cel prezentat de Poliția de Frontieră a MAI. În anul 2011 numărul de pasageri prezentat de către întreprindere este cu [...] mai mare decât cel prezentat de Poliția de Frontieră a MAI.

S.R.L. „Ledianta-Tur”, prin scrisoarea nr. 6 din 03.06.2013, a comunicat faptul că în afară de ruta internațională regulată Chișinău-Praga, aceasta mai deservește și ruta internațională Chișinău - Hagen, precum și rute ocazionale. De aici și reiese că numărul prezentat de către Poliția de Frontieră a Ministerului Afacerilor de Interne al Republicii Moldova este mai mare decât numărul prezentat de S.R.L. „Ledianta-Tur”.

Totodată, se observă faptul că, potrivit informațiilor prezentate de către agenții transportatori, S.R.L. „Ednateric-Trans” a deținut în anul 2010 și 2011 cea mai mare cotă de piață, aceasta fiind de [...] și, respectiv, [...], pe când în baza informațiilor prezentate de către Poliția de Frontieră a MAI acesta deținea în anul 2010 cota de [...] și în 2011 - [...]. Astfel, se constată că S.R.L. „Ednateric-Trans”, conform informațiilor prezentate de către Poliția de Frontieră a MAI, deținea o cotă ce depășea 50 %.

Conform art. 2 al Legii nr. 1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, care era în vigoare la acel moment, *situația dominantă pe piață reprezintă situația exclusivă a agentului economic pe piața de mărfuri, care îi dă acestuia, singur sau împreună cu alți agenți economici, posibilitatea de a exercita influență decisivă asupra condițiilor generale de circulație a mărfii pe piața respectivă sau de a împiedica accesul pe piață unor alți agenți economici. Nu poate fi recunoscută dominantă situația agentului economic a cărui cotă pe piața unei anumite mărfi nu depășește 35 la sută.*

Astfel, ținând cont de faptul că cota S.R.L. „Ednateric-Trans” pe piață relevantă în cauză în 2010 era de [...] și de [...] în 2011, se constată că S.R.L. „Ednateric-Trans” avea posibilitatea de a exercita influență decisivă asupra condițiilor generale

de circulație a serviciilor pe piața respectivă sau de a împiedica accesul pe piață unor alți agenți economici și, prin urmare, deținea situație dominantă pe piața *prestării serviciilor de transport auto de călători cu destinația Republica Cehă în localitatea Praga pe rute regulate conform permiselor de activitate pe rute a S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Moldtranstur”, S.R.L. „Ednateric-Trans”, S.R.L. „Lediana-Tur” și S.R.L. „Dac-Trans-Service” în perioada 2010 - 2011.*

Perioada de timp supusă examinării: 2009 – 2011

III. Acte și fapte constatate

Întru atingerea obiectivului propus - constatarea existenței sau inexistenței unei constrângeri prin tarif a concurenților (agenții transportatori) care activează pe rutele internaționale regulate cu destinația către Republica Cehă – ANPC a solicitat tarifele practicate de agenții transportatori menționați mai sus.

În acest sens, S.R.L. „Eldomar” a informat ANPC că tariful unei călătorii pe ruta Chișinău – Praga a constituit 70 Euro, acesta fiind aprobat de Direcția Transport Auto a Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor (scrisoarea nr. 133 din 05.11.2010).

S.R.L. „Lediana-Tur”, prin scrisoarea nr. 452 din 17.03.2011 (număr de intrare al ANPC), a informat că tariful unei călătorii pe ruta Chișinău – Praga este de 80 Euro.

Totodată, MTID a informat ANPC că prețul unui bilet pe ruta Chișinău – Praga efectuată de către S.R.L. „Lediana – Tur” constituie 70 Euro (scrisoarea nr. 03-02-6/308 din 31.03.2011).

În același timp, conform informației prezentate de către S.R.L. „Lediana-Tur”, prin scrisoarea cu numărul de intrare al ANPC 569 din 16.05.2012, se constată că prețul unui bilet pe ruta Chișinău – Praga practicat de S.R.L. „Lediana-Tur” în anul 2009 a constituit 70 euro, în anul 2010 - 70 euro iar în anul 2011 - 80 euro.

Astfel, se observă că informația prezentată de către S.R.L. „Lediana-Tur” vine în contradicție cu cea prezentată de MTID, în partea ce ține de tariful aplicat în anul 2011.

Tarifele aplicate de către S.R.L. „Moldtranstur” la deservirea rutei Chișinău – Karlovy Vary, prezentate prin scrisoarea nr.160 din 10.05.2012, sunt redată în tabelul de mai jos:

*Tabelul 6
Tarifele practicate de S.R.L. „Moldtranstur”*

<i>Puncte de oprire</i>	Lipcani	Briceni	Edineț	Bălți	Chișinău
Ostrava	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro
Olomouc	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro
Brno	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro	60 euro
Iglova	65 euro	65 euro	65 euro	65 euro	65 euro
Praga	65 euro	65 euro	65 euro	65 euro	65 euro
Pilsen	70 euro	70 euro	70 euro	70 euro	70 euro
Karlovy Vary	70 euro	70 euro	70 euro	70 euro	70 euro

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Moldtranstur” nr.160 din 10.05.2012

Din tabelul 6 se observă că agentul transportator practică același tarif pentru trasee diferite (de exemplu, 60 Euro, indiferent care este punctul de pornire/sosire: Chișinău, Bălți, Edineț, Briceni sau Lipcani și respectiv, Ostrava, Olomouc sau Brno), cu toate că distanța diferă, după cum urmează: Chișinău GA Nord (0 km) – Bălți (133 km) – Edineț (202 km) – Briceni (230 km) – Lipcani (256 km) – Ostrava (1140 km) – Olomouc (1230 km) – Brno (1305 km) – Iglova (1400 km) Praga (1535) – Pilsen (1635) – Karlovy Vary (1720 km).

În același timp, potrivit informației prezentate de către S.C. „Gara Nord” S.A. prin scrisoarea nr. 153 din 08.02.2011, prețul unui bilet cu destinația Karlovy Vary constituie 85 Euro, ceea ce este în discordanță cu informația prezentată de S.R.L. „Moldtranstur”.

Tarifele aplicate de către S.R.L. „Dac-Trans-Service” (scrisoare cu nr. de intrare al Consiliului Concurenței 23 din 22.11.2012) în perioada 2009 – 2011, pentru ruta internațională Chișinău – Praga a constituit tur - 1000 lei iar tur/retur - 2000 lei.

Astfel, se reține faptul că S.R.L. „Dac-Trans-Service” a practicat același tarif pentru perioada 2009 – 2011, indiferent care este punctul de pornire/sosire - Praga sau Brno.

Totodată, potrivit informațiilor prezentate în aceeași scrisoare, tarifele sunt stabilite pe bază de contract între agenții transportatori S.R.L. „Dac-Trans-Service” și S.R.L. „Orlan”, fiind semnate doar de transportatorul din Republica Moldova, dar nu și de transportatorul ceh, și aprobate de MTID din Republica Moldova.

Tarifele aplicate de către S.R.L. „Ednateric Trans”, în perioada 2009 – 2011, inclusiv 2012, pentru ruta internațională Chișinău – Pilsen, aprobate la data de **26.08.2009** de către I.P. „ANTA”:

Tabelul 7

Tarifele practicate de S.R.L. „Ednateric-Trans” începând cu 26.08.2009

Din	În	Normal >	Normal <>	60 >	60 <>	4-12 >	4-12 <>	0-3 >	0-3 <>	>10 pers.
Chișinău/ Bălți	Brno	75	145	70	135	60	115	50	90	10%
	Praga	80	155	75	145	65	125	55	100	10%
	Pilsen	85	165	80	155	70	135	60	110	10%

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Ednateric-Trans” nr. de intrare al ANPC 1296 din 18.09.2010

La data de 02.11.2009 S.R.L. „Ednateric-Trans” și [...] au stabilit următoarele tarife:

Tabelul 8

Tarifele stabilite de S.R.L. „Ednateric-Trans” la data de 02.11.2009

Din	În	Normal > ¹	Normal <> ²	60 ³ >	60 <>	7/12 >	7/12 <>	0/7 >	0/7 <>	>10 pers. ⁴
Chișinău/ Bălți	Brno	45	85	40	75	30	55	20	35	10%
	Praga	50	95	45	85	35	65	25	45	10%
	Pilsen	55	105	50	95	40	75	30	55	10%

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Ednateric-Trans” nr. de intrare al ANPC 469 din 20.04.2012

La data de **02.01.2010** S.R.L. „Ednateric-Trans” și [...] au stabilit următoarele tarife:

Tabelul 9

Tarifele stabilite de S.R.L. „Ednateric-Trans” la data de 02.01.2010

Din	În	Normal >	Normal <>	60 >	60 <>	7/12 >	7/12 <>	0/7 >	0/7 <>	>10 pers.
Chișinău/ Bălți	Brno	55	105	50	95	40	75	28	51	10%
	Praga	60	115	55	105	45	85	30	55	10%
	Pilsen	65	125	60	115	50	95	33	61	10%

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Ednateric-Trans” nr. de intrare al ANPC 469 din 20.04.2012

La data de **18.05.2010** S.R.L. „Ednateric-Trans” și [...] au stabilit următoarele tarife:

¹ Tariful într-o direcție

² Tariful în ambele direcții (tur-retur)

³ 60; 4-12; 0-3; 7/12; 0/7 - vârstă

⁴ Mai mult de 10 persoane

Tabelul 10

Tarifele în euro stabilite de S.R.L. „Ednateric-Trans” la data de 18.05.2010

Din	În	Normal >	Normal <>	60 >	60 <>	7/12 >	7/12 <>	0/7 >	0/7 <>	>10 pers.
Chișinău/ Bălți	Brno	55	105	50	95	30	55	20	35	10%
	Praga	60	115	55	105	35	65	25	45	10%
	Pilsen	65	125	60	115	40	75	30	55	10%

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Ednateric-Trans” nr. de intrare al ANPC 1550 din 08.11.2010

La data de **03.08.2011** S.R.L. „Ednateric-Trans” și [...] au stabilit următoarele tarife:

Tabelul 11

Tarifele stabilite de S.R.L. „Ednateric-Trans” la data de 03.08.2011

Din	În	Normal >	Normal <>	60/ Studenti >	60/ Studenti <>	1/12 >	1/12 <>	>10 pers.
Chișinău/Bălți	Praga/ Brno	80euro 2000kc	150euro 3500kc	70euro 1700kc	130euro 3200kc	40euro 1000kc	70euro 1800kc	10%
Chișinău/Bălți	Pilsen	85euro 2100kc	160euro 3600kc	75euro 1900kc	140euro 3600kc	45euro 1100kc	80euro 2000kc	10%

Sursa: Scrisoarea S.R.L. „Ednateric-Trans” nr. de intrare al ANPC 469 din 20.04.2012

Astfel, din tabelele nr. 7 - 10 se observă că în perioada 26.08.2009 – 18.05.2010, timp de 9 luni, tarifele aplicate de S.R.L. „Ednateric-Trans” pentru ruta internațională Chișinău – Pilsen au fost modificate de 4 ori.

La solicitarea ANPC de a argumenta modificarea tarifelor la data de 18.05.2010, S.R.L. „Ednateric-Trans” prin scrisoarea nr. ANPC de intrare 1550 din 08.11.2010, a comunicat că, începând cu data de 18.05.2010, tarifele de transport pentru ruta Chișinău – Pilsen au fost majorate din cauza că, lucrând cu tariful precedent (din **02.11.2009 care este de 50 euro pentru Chișinău - Praga**), compania avea pierderi majore, însă, deși s-a majorat, noul tarif rămâne a fi neconvenabil, deoarece veniturile deseori nu acoperă cheltuielile de deplasare.

Referitor la tarifele de călătorie la ruta internațională regulată Chișinău – Pilsen deservită de către S.R.L. „Ednateric Trans”, MTID, prin scrisoarea nr. 08/2-1-3241 din 15.11.2010, a informat ANPC că agentul transportator a fost obligat să activeze în baza tarifului aprobat la data de **26.08.2009**.

În același timp, ținând cont de informația prezentată de MTID la data de 15.11.2010, se constată că tarifele practicate de S.R.L. „Ednateric Trans” începând cu 02.11.2009 până la 18.05.2010 nu au fost aprobate de MTID.

Referitor la tarifele pentru transportul de călători în trafic internațional, legislația prevede următoarele.

Conform art. 36 alin. (2) al Codului transporturilor auto, aprobat prin Legea nr. 116-XIV din 29.07.1998, *tarifele pentru transporturile de călători și bagaje în trafic internațional se aprobă de organul de specialitate al autorității publice centrale.* Acest fapt este stipulat și la pct. 52 din Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854 din 28.07.2006, care prevede că *tarifele în trafic auto internațional sunt stabilite pe bază de contract între agenții transportatori și sunt aprobate de către organele competente ale ambelor țări.*

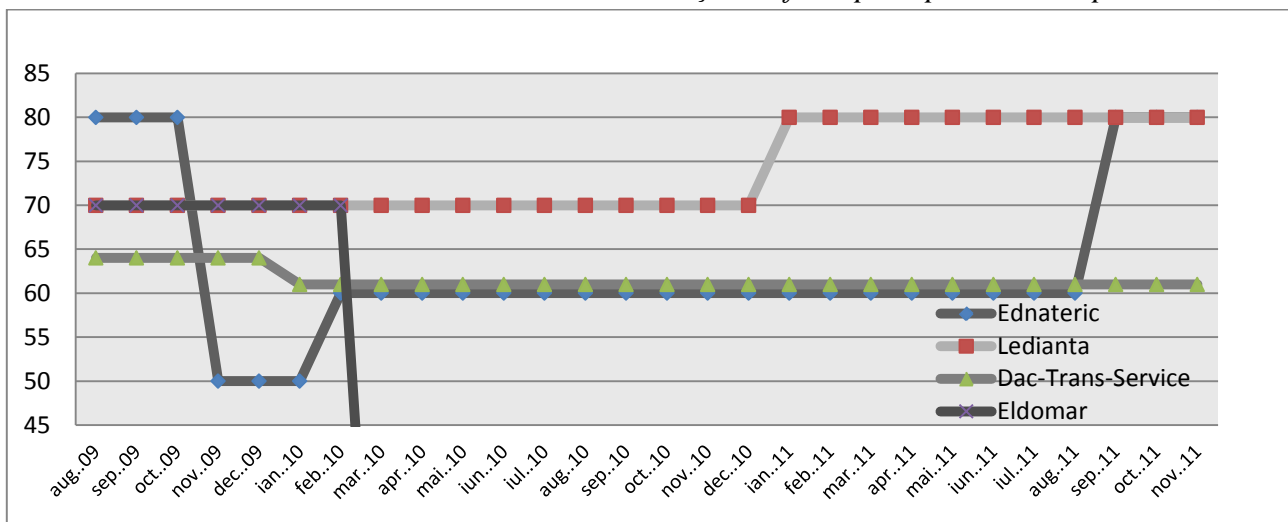
Pct. 8 al Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile de transportare a călătorilor (pasagerilor) și bagajelor cu transportul auto, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1167 din 29.10.2007, prevede că *tarifele la rutele internaționale se stabilesc pe baza Metodologiei date, fiind stipulate în anexa la contractul dintre părți.*

Totodată, conform pct. 37 al Metodologiei, *tarifele se stabilesc la nivel mediu pentru întreaga perioadă tarifară "t". Modificarea tarifelor se va efectua anual, după prezentarea raportului financiar pe anul precedent și a raportului statistic trimestrial 5-tp „Transport pasageri”, care prevede veniturile și cheltuielile întreprinderilor de la transportarea auto de pasageri care urmează a fi incluse la calcularea tarifului.* Potrivit pct. 5 al Metodologiei *tarifele pentru serviciile de transportare a călătorilor și bagajelor pe rutele regulate se stabilesc pentru **perioada tarifară "t", egală cu 12 luni calendaristice.***

Pct. 38 al Metodologiei prevede că *revizuirea tarifelor pe parcursul perioadei tarifare va putea fi efectuată în cazul în care, sub influența unor factori obiectivi, cum ar fi: oscilarea prețurilor la combustibil și lubrifianți, materiale și piese de schimb, alți factori, valoarea însumată a parametrilor de precizare vor coborî până la 0,5 din rentabilitatea stabilită pentru perioada tarifară.*

Astfel, ținând cont de prevederile actelor normative sus menționate, precum și de constatările expuse mai sus, se conchide că S.R.L. „Ednateric Trans” în perioada 02.11.2009 - 18.05.2010 a aplicat tarife neaprobate de MTID, încălcând prevederile actelor normative sus menționate.

În următoarea figură este prezentată evoluția tarifelor percepute de transportatorii S.R.L. „Ednateric Trans”, S.R.L. „Ledianța – Tur”, S.R.L. „Dac-Trans-Service” și S.R.L. „Eldomar”, în perioada anilor 2009-2011.

Sursa: Informația prezentată de transportatori

Conform informației prezentate în figura de mai sus, se constată că S.R.L. „Ednateric Trans”, pe parcursul perioadei anilor 2009 - 2011, a modificat de mai multe ori tariful pentru serviciul de transport a pasagerilor, după cum urmează:

- 80 de euro în perioada august - noiembrie 2009;
- 50 de euro - noiembrie 2009 - ianuarie 2010;
- 60 de euro - ianuarie 2010 – august 2011;
- 80 de euro din luna august 2011 până în februarie 2013.

Din alt punct de vedere, S.R.L. „Ledianta-Tur”, S.R.L. „Dac-Trans-Service” și S.R.L. „Eldomar” au practicat niște tarife mai mult sau mai puțin constante, după cum urmează:

- S.R.L. „Ledianta – Tur” a practicat un tarif constant de 70 de euro în anii 2009 - 2010, cu o majorare de până la 80 de euro în anul 2011;
- S.R.L. „Dac-Trans-Service” – 64 de euro în anul 2009, 61 de euro în anii 2010-2011;
- S.R.L. „Eldomar”, din luna august 2009 până în februarie 2010, când a ieșit de pe piață, a perceput un tarif de 70 de euro.

Menționăm că transportatorul S.R.L. „Dac-Trans-Service”, conform informațiilor prezentate prin scrisoarea nr. de intrare al Consiliului Concurenței 23 din 22.11.2012, a perceput un tarif constant de 1000 lei în perioada anilor 2009-2011. Suma de 1000 lei, convertită în euro conform datelor Băncii Naționale a Republicii Moldova privind cursul mediu de schimb valutar, (pentru anul 2009 de 15.52 lei/1 euro, anul 2010 de 16,39 lei/1 euro, anul în 2011 de 16.33 lei/1 euro), este echivalent

cu tariful de 64 de euro în anul 2009 și de 61 de euro în anii 2010-2011.

Astfel, constatăm că S.R.L. „Dac-Trans-Service” și S.R.L. „Ednateric-Trans” au practicat tarife asemănătoare pe parcursul unei perioade îndelungate, ianuarie 2010 – august 2011, de 61 de euro și respectiv 60 de euro. Totuși, trebuie să menționăm că, pe parcursul anilor 2009 - 2011, tariful stabilit de S.R.L. „Dac-Trans-Service” a avut o evoluție relativ constantă, cu o reducere de 3 euro de la 64 de euro la 61 de euro, din 2009 până în 2011, pe când tariful stabilit de S.R.L. „Ednateric-Trans” a avut o evoluție instabilă, de la 80 de euro în anul 2009, apoi o reducere la 50 de euro, ulterior majorându-se la 60 de euro și la 80 de euro în 2011.

Analizând informația privind evoluția tarifelor practicate de transportatori, în special S.R.L. „Ednateric-Trans”, constatăm **lipsa unei justificări economice a tarifelor practicate de S.R.L. „Ednateric-Trans”, spre deosebire de concurenții săi**. Astfel, din analiza evoluției cotelor de piață deținute de acești agenți economici, pe parcursul anilor 2009-2011, se constată că majorarea cotei de piață a S.R.L. „Ednateric-Trans” a fost obținută pe seama agenților economici S.R.L. „Eldomar” și S.R.L. „Ledianța-Tur”. S.R.L. „Ednateric-Trans”, stabilind un tarif de 60 de euro în anii 2010-2011, a reușit să atragă clienții transportați anterior de S.R.L. „Eldomar” și S.R.L. „Ledianța-Tur”.

Decizia S.R.L. „Ednateric Trans” de a majora prețul pentru bilet la nivelul de 80 de euro, tarif aplicat în momentul intrării pe piață, a fost determinată de anumite condiții, precum reducerea numărului de pasageri transportați dar și creșterea prețului de achiziție a motorinei, care în rezultat au dus la înregistrarea pierderilor.

Analizând cei mai importanți factori care influențează activitatea unui transportator: **numărul pasagerilor transportați și costul combustibilului**, putem identifica dacă decizia S.R.L. „Ednateric Trans”, de a majora tariful la 80 de euro, este determinată de modificarea factorilor enunțați anterior sau de faptul că S.R.L. „Ednateric Trans” a luat hotărârea de a reveni la un tarif de piață, care i-ar permite să obțină un profit, după ce a realizat obiectivul privind obținerea unei cote de piață mai mari, cu eliminarea unui concurent de pe piață (S.R.L. „Eldomar”) și micșorarea cotei de piață a unui alt concurent (S.R.L. „Ledianța-Tur”, care, în martie 2012, a ieșit de pe piață).

În baza demersului Ministerului Transporturilor al Republicii Cehe nr. 95/2010-110-SDOS/24 din 04.01.2012 privind decizia de închidere a rutelor internaționale regulate Chișinău 08:00 - Praga 13:00 și Chișinău 12:00 – Praga 12:00, MTID, prin ordinul nr. 60 din 14.03.2013 „Cu privire la operarea modificărilor în rețeaua de rute regulate”, a retras dreptul de deservire a rutelor sus menționate de la

S.R.L. „Ledianța-Tur”.

În acest sens, S.R.L. „Ledianța-Tur” prin scrisoarea nr. 15 din 28.02.2013, a comunicat faptul că rutele internaționale regulate Chișinău 08:00 - Praga 13:00 și Chișinău 12:00 – Praga 12:00 au fost închise de către Ministerul Transporturilor al Republicii Cehe din motivul lipsei de călători.

Numărul pasagerilor

Pe parcursul perioadei când S.R.L. „Ednateric Trans” a activat pe piață, prețul pentru serviciul oferit a evoluat de la 80 de euro în anul 2009 la 50 de euro în noiembrie – ianuarie 2010, la 60 de euro în ianuarie 2010 – august 2011 și la 80 de euro la sfârșitul anului 2011. Totodată, în perioada când S.R.L. „Ednateric Trans” a deținut situație dominantă, numărul pasagerilor cu destinația Praga a crescut de la [...] în anul 2010 la [...] de persoane în 2011.

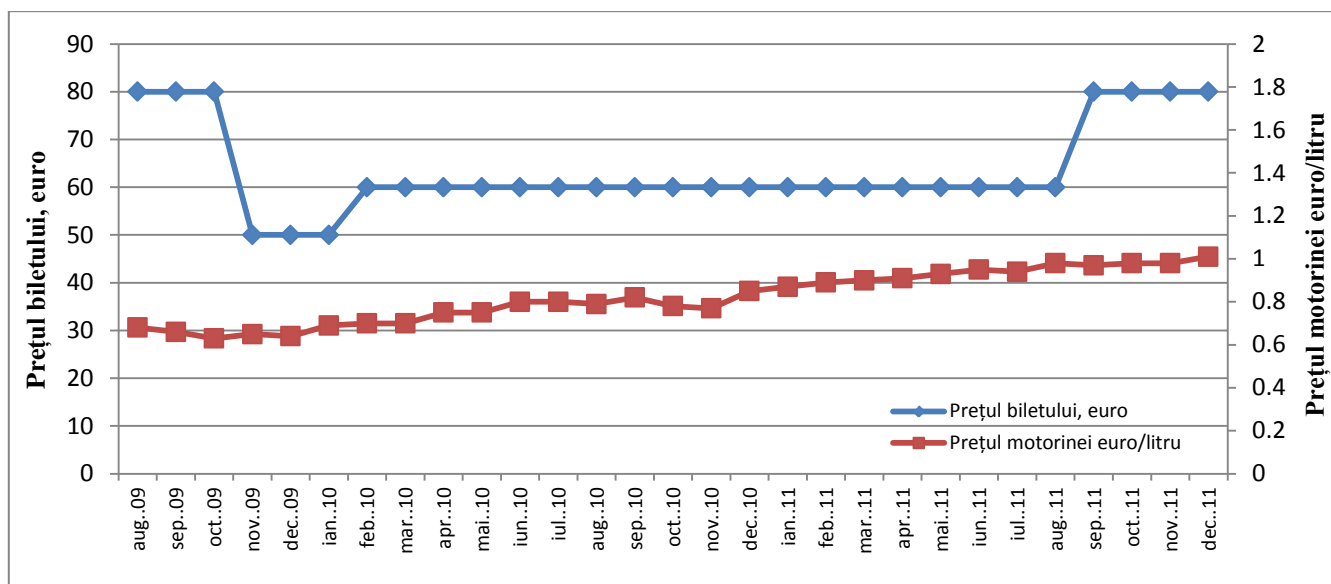
Analizând evoluția numărului de pasageri transportați, se constată că factorul care ar fi determinat S.R.L. „Ednateric Trans” să majoreze tariful nu este reducerea numărului de pasageri transportați.

Costul combustibilului (motorinei)

În Figura 4 este prezentată analiza comparativă a tarifelor percepute de S.R.L. „Ednateric Trans”, precum și evoluția prețurilor la motorină, conform informației de pe site-ul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE) pentru perioada 2009-2011.

Figura 4

Analiza comparativă a tarifelor percepute de S.R.L. „Ednateric Trans” și evoluția prețurilor la motorină

Sursa: Rapoartele despre activitatea ANRE în anii 2009, 2010, 2011 și ratele lunare de schimb valutar în anii 2009, 2010, 2011 conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Pe parcursul perioadei cât S.R.L. „Ednateric Trans” activează pe piață, din august 2009 până în anul 2011 inclusiv, prețul de comercializare cu amănuntul a motorinei a avut o tendință în general crescătoare, de la 10,57 lei/litru în august 2009 la 15,8 lei/litru în decembrie 2011. Pe de altă parte, S.R.L. „Ednateric Trans” și-a modificat tariful pentru serviciul prestat de mai multe ori pe parcursul aceleiași perioade de timp, având o tendință de descreștere și de creștere ulterioară.

Din calculele prezentate de S.R.L. „Ledianta-Tur” utilizate la stabilirea tarifului de 80 de euro, constatăm că costul combustibilului este de [...] de lei din totalul cheltuielilor de [...] de lei, adică cota cheltuielilor legate de combustibil este de circa 30% din prețul unui bilet.

Ponderea dată este semnificativă, iar modificarea esențială a prețului de achiziție a combustibilului de către transportator ar duce la modificarea corespunzătoare a prețului pentru bilet, acest fapt însă nu se observă din analiza comparativă a prețului la motorină și a tarifului perceput de S.R.L. „Ednateric Trans”.

În fapt nu se constată o corelație economică între evoluția tarifului la motorină și modificarea prețului pentru un bilet la serviciul prestat de S.R.L. „Ednateric Trans”. De asemenea, nu se observă un raționament economic în politica de preț a S.R.L. „Ednateric Trans”, pe parcursul perioadei analizate având loc creșterea numărului pasagerilor transportați, fapt ce nu ar determina creșterea tarifului final.

Venitul obținut de către S.R.L. „Ednateric Trans” la deservirea rutei Chișinău – Pilsen în perioada 02.01.2010 – 03.08.2011 a constituit [...] lei (scrisoarea nr. 96 din 04.02.2013).

Totodată, este important de menționat faptul că prin ordinul MTID nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unor modificări în rețeaua de rute regulate” s-a retras de la S.R.L. „Ednateric-Trans” dreptul de deservire a rutei Chișinău 09:30-Pilsen 09:00. Ordinul a fost emis în baza propunerilor Comisiei disciplinare din domeniul transporturilor rutiere constatate în Procesul - Verbal nr. 4 din 02.07.2012 potrivit informațiilor prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate prin demersul nr. 5/609 din 28.05.2012 și Serviciul Vamal prin demersul nr. 28/12-7351 din 20.06.2012 privind repetatele cazuri de contrabandă cu articole de tutungerie comise de către S.R.L. „Ednateric-Trans” la deservirea rutei Chișinău 09:30 – Pilsen 09:00.

S.R.L. „Ednateric Trans” a contestat Ordinul MTID nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unor modificări în rețeaua de rute regulate” și a solicitat suspendarea actului administrativ până la examinarea pricinii în fond. Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a respins

demersul S.R.L. „Ednateric-Trans” cu privire la suspendarea executării Ordinului MTID nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unei modificări în rețeaua de rute regulate” (Decizia nr. 3r-10/13 din 30.01.2013). Prin Ordinul nr. 38 din 18.02.2013 „Cu privire la executarea Deciziei CSJ din 30.01.2013 (dosarul nr. 3r-10/13)” MTID a menținut în vigoare Ordinul nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unor modificări în rețeaua de rute regulate” prin care s-a retras de la S.R.L. „Ednateric-Trans” dreptul de deservire a rutei internaționale Chișinău 09:30 – Plizen 09:00.

Ulterior, la data de 14.03.2013 [...] și S.R.L. „Ednateric-Trans” au depus o cere de chemare în judecată împotriva MTID, privind contestarea ordinelor MTID nr. 38 din 18.02.2013 și nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unor modificări în rețeaua de rute regulate”. Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17.05.2013 acțiunile au fost admise și au fost anulat ordinile MTID nr. 38 din 18.02.2013 și nr. 184 din 06.07.2012 „Cu privire la operarea unor modificări în rețeaua de rute regulate”, prin care s-a dispus retragerea de la S.R.L. „Ednateric-Trans” a dreptului de deservire a rutei Chișinău 09-30 - Plizen 09-00 și închiderea rutei regulate. MTID a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17.05.2013, iar prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 24.09.2013 a fost respins apelul declarat de MTID.

MTID a contestat cu recurs Decizia Curții de Apel Chișinău din 24.09.2013, prin care a fost respins apelul declarat de MTID. Astfel, la data de 22.01.2014, Curtea Supremă de Justiție prin încheiere a declarat inadmisibil recursul MTID contra Deciziei Curții de Apel Chișinău din 24.09.2013 și Hotărârii Judecătoriei Buiucani din 17.05.2013, care au recunoscut drept întemeiate acțiunile civile ale S.R.L. „Ednateric-Trans” și [...] privind contestarea acțiunilor de retragere a dreptului de deservire a rutei.

Prin urmare, doar în perioada 18.02.2013-17.05.2013 [...] și S.R.L. „Ednateric-Trans” nu au deținut dreptul de deservire a rutei Chișinău 09-30 - Plizen 09-00.

Însă, începând cu 17.05.2013 și până în prezent, KATEV TRAVEL & Co. S.R.O. (Republica Cehă) și S.R.L. „Ednateric-Trans” dețin dreptului de deservire a rutei regulate Chișinău 09-30 - Plizen 09-00.

În conformitate cu prevederile art. 59 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, prin scrisorile nr. APD-06/321-1338 din 21.07.2015 către S.R.L. „ELDOMAR”, nr. APD-06/323-1341 din 21.07.2015 către S.R.L. „Ledianta-Tur”, nr. APD-06/322-1339 din 21.07.2015 către S.R.L. „Ednateric-Trans”, nr. APD-06/325-

1340 din 21.07.2015 către S.R.L. „Dac-Trans-Service” și nr. APD - 06/324-1342 din 21.07.2015 către S.R.L. „Moldtranstur”, Consiliul Concurenței a transmis spre informare raportul de investigație, oferind, astfel, posibilitatea acestora de a prezenta observații asupra raportului de investigație, în termen de 30 de zile lucrătoare.

Prin scrisoarea nr. de intrare Consiliul Concurenței. 1942 din 18.08.2015, S.R.L. „Ednateric-Trans” a remis observații pe marginea raportului de investigație. Observațiile au fost examinate și luate în considerare de Consiliul Concurenței.

S.R.L. „Lediana-Tur”, S.R.L. „Eldomar”, S.R.L. „Dac-Trans-Service”, S.R.L. „Moldtranstur” nu au prezentat observații în termenul prevăzut de art. 59 alin. (3) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, mai mult ca atât nu a solicitat prelungirea termenului potrivit prevederilor art. 59 alin. (4) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

IV. Calificarea legală

Analizând acțiunile descrise anterior Consiliul Concurenței reține următoarele:

- În perioada noiembrie 2009 – august 2011 S.R.L. „Ednateric-Trans” a practicat diferite tarife de călătorie la ruta internațională regulată Chișinău – Pilsen, Astfel, prețul unui bilet de călătorie cu destinația orașul Praga la data de 26.08.2009 constituia 80 euro, la data de 02.11.2009 - 50 euro, la data de 02.01.2010 – 60 euro, la data de 18.05.2011 – 60 euro, iar la data de 03.08.2011 constituia 80 euro.
- Conform art. 36 alin. (2) al Codului transporturilor auto, aprobat prin Legea nr. 116-XIV din 29.07.1998, care era în vigoare în perioada supusă examinării, *tarifele pentru transporturile de călători și bagaje în trafic internațional se aprobă de organul de specialitate al autorității publice centrale.* Acest fapt este stipulat și la pct. 52 din Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854 din 28.07.2006, care prevede că *tarifele în trafic auto internațional sunt stabilite pe bază de contract între agenții transportatori și sunt aprobate de către organele competente ale ambelor țări.*
- Examinând scrisoarea prezentată de MTID nr.08/2-1-3241 din 15.11.2010, se constată că tarifele practicate de S.R.L. „Ednateric Trans” începând cu 02.11.2009 până la 18.05.2010 nu au fost aprobate de MTID.
- Având în vedere că prețul de comercializare cu amănuntul a motorinei în perioada noiembrie 2009 – august 2011 a avut o tendință în general crescătoare, lipsește un raționament economic în practicarea de către S.R.L. „Ednateric Trans” a diferitelor tarife în perioada noiembrie 2009 – august 2011, care au avut o tendință de descreștere și de creștere ulterioară. Scopul urmărit de S.R.L. „Ednateric Trans”

prin practicarea unui tarif prin care nu-și acoperea costurile a fost majorarea cotei de piață.

- S.R.L. „Ednateric Trans” a înregistrat pierderi din prestarea serviciului de transportare a pasagerilor pe ruta Chișinău-Praga-Pilsen, practicând un tarif de 60 de euro, fapt menționat de S.R.L. „Ednaterinc-Trans” prin scrisoarea nr. de intrare ANPC 1550 din 08.11.2010.
- Revenirea la tariful de 80 de euro, tarif aplicat în momentul intrării pe piață, denotă faptul că, odată cu atingerea scopului propus, S.R.L. „Ednateric Trans” revine la un tarif de piață.

Astfel, în conformitate cu art. 6 lit. (g) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței sunt interzise acțiunile agentului economic cu o situație dominantă pe piață, precum și acțiunile mai multor agenți economici ce dețin în comun o astfel de situație, care duc sau care pot duce la limitarea concurenței și (sau) la lezarea intereselor unor alți agenți economici, precum și ale persoanelor fizice, inclusiv **prin stabilirea unor prețuri monopoliste joase (dumping)**.

Prin urmare, S.R.L. „Ednateric-Trans”, deținând o cotă de [...] în anul 2010 și o cotă de [...] în anul 2011 pe piața transportului auto de călători cu destinația Republica Cehă în localitatea Praga pe rute regulate, prin stabilirea unui preț pentru un bilet de călătorie tur de 60 de euro, a practicat un tarif sub costul prestării acestui serviciu, fapt care a dus la limitarea concurenței și la lezarea intereselor transportatorilor: S.R.L. „Eldomar” și S.R.L. „Ledianta-Tur”, ceea ce constituie încălcarea art. 6 lit. g) din Legea nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

Reieșind din constatările expuse mai sus, în temeiul art. 39, art. 41, precum și art. 93 alin. (5) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenul Consiliul Concurenței

DECIDE:

1. A califica acțiunea S.R.L. „Ednateric-Trans” referitor la practicarea tarifului de 60 euro în perioada 02.01.2010-03.08.2011 ca încălcare a art. 6 lit. g) al Legii nr. 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.
2. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștință părților.

**Președintele Plenului
Consiliului Concurenței**

Viorica CĂRARE